

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **M.P.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 listopada 2016 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. akt [...],

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 5 listopada 2012 r., sygn. akt [...],

na podstawie art. 544 § 3 k.p.k., art. 639 k.p.k.

postanowił:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazanego M.P. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2012 r., sygn. akt [...], Sąd Okręgowy w [...] uznał oskarżonego M.P. za winnego tego, że w okresie od stycznia 2002 do dnia 04.10.2002 r. w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził R.K., prezesa zarządu T. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem tej spółki w kwocie 510.000,00 złotych w ten sposób, że

wprowadził w błąd R.K. co do stanu i wartości majątku spółki E. Sp. z o.o. oraz zataił fakt zawarcia w dniu 26.07.2002 r. przez Spółkę E. (wcześniej S.) porozumienia z K. SA dotyczącego sprzedaży wszystkich nieruchomości stanowiących majątek spółki S. (później E.), która to sprzedaż miała nastąpić do końca 2002 roku, zataił zadłużenie jakie spółka E. posiadała w S. Sp. z o.o. w W., zataił fakt udzielenia w dniu 04.10.2002 r. pełnomocnictwa do sprzedaży nieruchomości w imieniu E. na rzecz K. SA, po czym w tym samym dniu 04.10.2002 r. doprowadził do sprzedaży przez Spółkę S. Sp. z o.o. na rzecz T. SA 1225 udziałów w spółce E., przy czym cenę sprzedaży udziałów ustalono na kwotę 510.000 zł, a zapłata tej ceny za udziały przez T. SA nastąpiła w formie kompensaty (potrącenia) wierzytelności jaką nabywca udziałów T. SA posiadała u sprzedawcy udziałów Spółki S. Sp. z o.o., następnie po zawarciu umowy sprzedaży udziałów, a przed przekazaniem pokrzywdzonej Spółce T. dokumentów i przed dokonaniem przez nabywcę udziałów zmian we władzach spółki E. doprowadził do wyprzedaży wszystkich składników majątkowych tej spółki i wyprowadzenia uzyskanych z tej sprzedaży środków pieniężnych.

Za ten czyn Sąd Okręgowy w [...] skazał M. P. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz 250 stawek dziennych grzywny, gdzie wysokość stawki dziennej została ustalona na kwotę 100,00 złotych. W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 5 lat, oddając w tym okresie skarżącego pod dozór kuratora sądowego. W punkcie III wyroku zobowiązano skazanego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej spółki T. SA kwoty 510.000,00 złotych w terminie jednego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Po rozpoznaniu [...] apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. akt [...] utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W dniu 17 października 2016 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. akt [...] utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 5 listopada 2012 r., sygn. akt [...] z uwagi na ujawnienie nowych faktów i dowodów (art. 540 § 1 pkt 2 lit.

a k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 544 § 2 k.p.k.). Wnioskujący zawarł wniosek o uchylenie wyroków sądów obu instancji i uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...]. Nadto w oparciu o przepis art. 546 k.p.k. obrońca wniósł o sprawdzenie okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k. poprzez:

a) przesłuchanie w charakterze świadków.

- M. K. i J. W., adres w aktach .../13, na okoliczność zagubienia Tomu III akt .../13 jeszcze przed wydaniem wyroku w niniejszej sprawie;
- E.W., adres w aktach, na okoliczność odnalezienia zagubionych dokumentów księgowych po pożarze oraz pisma z PSP potwierdzającego, iż na nieruchomości skazanego miał miejsce pożar,
- A.W., adres w aktach, oraz dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia A.W. na okoliczność istnienia wierzytelności po stronie pokrzywdzonej spółki i realizacji dokonanego zlecenia na transport paliwa;

b) zwrócenie się do Urzędu Gminy O. z zapytaniem czy w 2013 r. występowała do skazanego, ewentualnie spółki S. Sp. z o.o., z wnioskiem o złożenie deklaracji podatkowej od posiadanych przez spółkę S. Sp. z o.o. nieruchomości i dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci korespondencji z Urzędu Gminy O., wypisu i wrysu, aktu notarialnego, wyciągu z operatu szacunkowego i wydruku księgi wieczystej ...3/6 na okoliczność ujawnienia nowych faktów i dowodów potwierdzających, iż spółka nie została doprowadzona do bankructwa i nadal posiada znaczny majątek;

c) dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy II K.../13 w postaci wniosków o udostępnienie akt postępowania, składanych przez skazanego, i postanowienia o odtworzeniu akt na okoliczność faktu, iż akta były niekompletne sprzed dnia wyrokowania;

d) dopuszczenie dowodu z akt postępowania układowego Sądu Rejonowego w [...] Wydział Gospodarczy sygn. akt V Ukł .../01 na okoliczność istnienia nowych faktów i dowodów nieznanych wcześniej Sądom orzekającym w postaci faktur, potwierdzających istnienie wymagalnej wierzytelności względem pokrzywdzonej spółki, postanowienia z dnia 10 kwietnia 2002 r. w przedmiocie zatwierdzenia

układu, postanowienia z dnia 29 października 2001 r. w przedmiocie otwarcia postępowania układowego, karty do głosowania wierzyciela T. S.A. (k. 142), sprawozdania i opinii nadzorcy sądowego J. K. (k. 168 - 174) oraz pisma wierzyciela A. S.A. (k. 270) na okoliczność rzeczywistego zamiaru skazanego, wysokości szkody oraz sytuacji majątkowej pokrzywdzonej spółki;

e) dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci umowy nr TSM/01/98 wraz z aneksami, protokołu odbioru oraz umowy z dnia 06.06.2002 r. na okoliczność współpracy spółki skazanego z T. S.A. i istniejących z tego tytułu wierzytelności;

f) dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci wydruku CEIDG i wydruku KRS na okoliczność działalności prowadzonej przez A. W. i spółkę T.

W pisemnej odpowiedzi na przedmiotowy wniosek, Prokurator wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że oparcie wniosku o wznowienie na podstawie *propter nova* określonej w art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k. może okazać się skuteczne tylko wtedy, gdy już na etapie postępowania wznowieniowego – w chwili rozstrzygnięcia wniosku, ocena wskazanych w nim faktów i zaproponowanych dowodów nieznanych przedtem sądowi, uzasadnia wysokie prawdopodobieństwo wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych w wyrokach objętych wnioskiem, oraz pozwala przyjąć, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Dlatego, sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia postępowania, skoro każdy prawomocny wyrok sądu korzysta z domniemania trafności zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że wyrok taki jest obarczony konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi. Zatem, o pozytywnym rozstrzygnięciu wniosku, przy wskazanej podstawie wznowieniowej, decyduje treść proponowanego dowodu, konfrontowana z pozostałym materiałem dowodowym, który był podstawą kwestionowanego rozstrzygnięcia.

W przedmiotowym wniosku obrońca skazanego zasygnalizował m.in. potrzebę dopuszczenia dowodu z dokumentu z Urzędu Gminy O. z dnia 4 listopada 2013 r. wraz z wypisem z rejestru gruntów, wrysem z mapy ewidencyjnej,

wypisem aktu notarialnego Rep. A, [...]wyciągu operatu szacunkowego i wydruku z księgi wieczystej. Uzasadniając wniosek obrońca podniósł, że sądy procedujące w sprawie niniejszej dopuściły się rażącej obrazę prawa procesowego, albowiem zaniechały dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, na okoliczność składu i wartości majątku spółki E., której udziały zostały sprzedane T. SA, co z kolei nasuwa uzasadnione wątpliwości odnośnie prawidłowości ustaleń faktycznych, które legły u podstaw skazania M. P..

Argumentacja ta wprost wskazuje, że dowód ten nie jest dowodem nowym, ale dowodem, który ma być przydatny dla ustalenia rozmiarów wyrządzonej szkody i ma służyć weryfikacji dokonanych już ustaleń przez Sądy obu instancji. Kwestie te, co też słusznie dostrzega Prokurator w odpowiedzi na wniosek, były przedmiotem dociekań Sądów obu instancji. Warto przypomnieć, że na okoliczności związane ze zmianą stanu majątkowego spółki E. (wcześniej S.) w kontekście zarzucanego oskarżonemu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. dopuszczano tego rodzaju dowody, ponieważ opinię w tym zakresie wydała „A. sp. z o.o.” Nadto w sprawie tej wykorzystano opinię biegłego J. D., który stwierdził, że cały majątek trwały wskazanej spółki stanowiły nieruchomości, które zostały zbyte na rzecz Kopalni [...] S.A., a uzyskane w ten sposób środki finansowe zostały ze spółki wyprowadzone poprzez ich przelanie na konta niektórych wierzycieli (s. 9 uzasadnienia SA). Sądy obu instancji zgodnie uznały, że dla wyjaśnienia opisanego w zarzucie mechanizmu dokonanego przez M.P. oszustwa na szkodę spółki T. SA kierowanej przez R.K. nie było konieczne szczegółowe ustalanie sytuacji majątkowej spółki E. przed i po transakcji sprzedaży udziałów spółki pokrzywdzonego (s. 8 – 9 uzasadnienia SA), wystarczyło, że w tym przedziale czasowym bez wiedzy R.K. dokonano takich zmian w majątku trwałym spółki E., które w sposób istotny obniżyły jej atrakcyjność finansową i gospodarczą dla nabywcy udziałów, którym była spółka T. SA. Warto jedynie przypomnieć, że Sądy obu instancji jednoznacznie ustaliły, iż w okresie objętym przypisanym oskarżonemu zarzutem spółka kontrolowana przez oskarżonego zawarła 7 umów sprzedaży nieruchomości K. na łączną kwotę 1 482 841, 62 zł . Nadto w dniu 26 lipca 2002 r. doszło do porozumienia spółki E. z K. dotyczącego sprzedaży całego jej majątku z możliwością natychmiastowego prowadzenia przez kopalnię robót na gruntach

spółki. Nadto przed zawarciem przyrzeczonej umowy sprzedaży udziałów spółce T. SA, spółka E. ustanowiła pełnomocnika do sprzedaży wszystkich nieruchomości. R. K. nie wiedział również o nowym operacie szacunkowym nieruchomości spółki sporządzonym w dniu 20 czerwca 2002 r. w którym zostały one wycenione na kwotę o ponad 2,5 miliona niższą niż w znanym pokrzywdzonemu operacie szacunkowym z dnia 20 lutego 2002 r.

Należy zaakcentować, że wszystkie te zdarzenia były istotne dla oceny przez pokrzywdzonego ekwiwalentności nabywanych udziałów do ich ceny, którą stanowiła kompensata wierzytelności jaką w stosunku do spółki E. posiadała spółka T..

W uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania skarżący przedstawia własną ocenę materiałów dowodowych zgromadzonych w sprawie w kontekście wysokości szkody wyrządzonej przestępstwem, którego dopuścił się M. P. Te uwagi należy rozpatrywać w kontekście podstawy wznowieniowej określonej w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. - skazanie za przestępstwo zagrożone karą surowszą, skoro Sądy obu instancji zastosowały typ kwalifikowany oszustwa ze względu na znaczną wartość szkody poprzez zastosowanie art. 294 § 1 k.k.

Warto podkreślić, że z ustaleń Sądu pierwszej instancji zaakceptowanych przez Sąd odwoławczy wynika, iż to M. P. na przełomie sierpnia i września 2002 r. zaproponował R. K. nabycie udziałów jakie spółka S. S L.T.D. posiadała w spółce S. w zamian za redukcję długów, której ekwiwalent miała stanowić kwota 510 000 zł (s. 6 uzasadnienia SO). Zatem, to sam oskarżony tak określił w ten sposób minimalną wielkość zobowiązań jakie miał wobec pokrzywdzonej spółki, chociaż w istocie była ona większa (s. 2 uzasadnienia SO). Dlatego odmienne wywody autora wniosku mają jedynie charakter polemiczny.

W tej sytuacji proponowane we wniosku nowe dowody w postaci korespondencji z Urzędu Gminy O. z dnia 4 listopada 2013 r., wypisu i wyrysu, aktu notarialnego z dnia 21 grudnia 2000 r., Rep. A nr [...], wyciągu z operatu szacunkowego i wydruku księgi wieczystej ...3/6 (k.10 - 20 akt SN) nie mogą wykazać zasadności nie tylko podstawy wznowieniowej wskazane we wniosku art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., ale także tej o której mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.

Nawet gdyby hipotetycznie przyjąć, że w krytycznym czasie spółka oskarżonego miała jeszcze majątek trwały w postaci opisanej w akcie notarialnym nieruchomości położonej we wsi S., oznaczanej numerami geodezyjnymi 172 i 380 o powierzchni 1,45 ha i wartości 247 000 zł oraz, że pokrzywdzona spółka jako jeden z dwunastu wierzycieli zdołałaby wyegzekwować część należnej jej wierzytelności poprzez doprowadzenie do sprzedaży przedmiotowej nieruchomości, to i tak wartość wyrządzonej szkody byłaby znaczna w rozumieniu art. 115 § 5 k.k., ponieważ w czasie popełnienia czynu zabronionego przekraczałaby 200 000 zł.

W tym układzie dowodowym nie można również uznać za nowy dowód akt sprawy .../13 z odtworzonym tomem III, skoro sam autor wniosku przyznaje, że akta te były brane pod uwagę przez Sądy orzekające w sprawie (s. 6 uzasadnienia wniosku o wznowienie). Jednocześnie skarżący nie wykazał jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miałyby materiały zawarte w tym brakującym tomie. W konsekwencji również za zbędne dla oceny zasadności wniosku wznowieniowego jest przesłuchiwanie w charakterze świadków [...] na okoliczność zagubienia tej części wskazanych akt.

Sądy obu instancji oraz strony już w trakcie toczącego się postępowania miały informacje, że w odniesieniu do spółki E. toczyło się postępowanie układowe. Sąd pierwszej instancji wskazywał, że postępowanie to toczące się w Sądzie Rejonowym w [...] w sprawie V Ukł .../01 zakończyło się wydaniem w dniu 10 kwietnia 2002 r. postanowienia w którym zatwierdzono układ zawarty w dniu 19 marca 2002 r. (s. 2 uzasadnienia SO). Zatem, wnioskowanego dowodu z akt postępowania układowego nie można uznać za nowy dowód w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.. Obrońca skazanego wnioskując o przeprowadzenie dowodu z akt tego postępowania, nie ukrywał, iż mają one służyć weryfikacji przyjętego przez sądy obu instancji zamiaru oskarżonego. Podobny w swej wymowie oraz przydatności jest proponowany dowód z dokumentu w postaci umowy nr TSM 01/98 W tym układzie procesowym jest to zarzut charakterystyczny dla zwykłego środka odwoławczego, a nie podstawa wznowieniowa mająca wykazać, iż skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa.

Również proponowany dowód w postaci zeznań świadków E.W. i A.W. nie został w sposób należyty powiązany z przyjętą we wniosku podstawą

wznowieniową, skoro potencjalni świadkowie nie złożyli chociażby pisemnych oświadczeń z których wynikałoby, że mają nowe wiadomości istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Na marginesie należy zauważyć, że kwestia udziału A.W. w handlu paliwem jego powiązań ze spółkami PE. S. S Ltd., S. była przedmiotem rozważań Sądu pierwszej instancji. Nadto Sąd pierwszej instancji brał już pod uwagę zeznania tych świadków (s.23 uzasadnienia SO), co oznacza, że wnioskodawca nie wykazał, aby przyszłe relacje tych świadków mogły stanowić nowy dowód w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy nie znajdując podstaw do wznowienia postępowania orzekł, jak w postanowieniu. Orzeczenie o wydatkach oparto na podstawie art. 639 k.p.k.

kc